

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นภารกิจหลักที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่าง
เร่งด่วน ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร
สถานศึกษาคณะครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทุกฝ่าย คุณภาพการศึกษาที่
สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญคือ คุณภาพของผลผลิต นั่นก็คือ ผู้เรียน ดังนั้นการพัฒนา
คุณภาพการศึกษาจึงมีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน สามารถพัฒนาได้ตามธรรมชาติ และสถานศึกษาควรจัดกระบวนการ
เรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์การประยุกต์
ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึก
ปฏิบัติให้ทำได้ (บุญเลี้ยง ทุมทอง. 2550 : 21)

จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้มีสาระการเรียนรู้
8 กลุ่ม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียน ได้พัฒนา
ความสามารถของตนเองตามศักยภาพ ซึ่งแบ่งเป็น 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนวและ
กิจกรรมนักเรียนสำหรับกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี เป็นอีกหนึ่งในกิจกรรมนักเรียนที่มี
กระบวนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เยาวชนได้พัฒนาศักยภาพของตนเองเต็มกำลัง
ความสามารถในทางกายสติปัญญา สังคม จิตใจ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กรมวิชาการ
(2545 : 1-2) กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร
ตั้งแต่ศึกษาวิเคราะห์ วางแผนปฏิบัติตามแผน ประเมินปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงาน
ร่วมกันเป็นกลุ่ม และมุ่งให้ลูกเสือมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือ
แห่งชาติและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี
เป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังให้เยาวชนมีระเบียบวินัย มีความรักความสามัคคี รู้จักการเสียสละ
การบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม สังคม และประเทศชาติ นำไปสู่พื้นฐานของวิถีในระบอบ
ประชาธิปไตย (ประดับ แก้วผลึก และคณะ. 2549 : 60)

คองศักดิ์ เจริญรักษ์ และคณะ (2548 : 17) กล่าวสุนทรพจน์ในพิธีเปิดการประชุมสภา ลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 33 ประจำปีพุทธศักราช 2541 ของนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี สรุป ความว่า ขบวนการลูกเสือเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์และมีส่วนสำคัญในการพัฒนาและ เสริมสร้างลักษณะนิสัยของคนในชาติ โดยเฉพาะในหมู่เด็กและเยาวชน ซึ่งอยู่ในวัยที่บริสุทธิ์ กำลังเติบโต หากเด็กและเยาวชนทั้งหญิงชายได้รับการอบรมปลูกฝัง ค่านิยมในทางที่ถูกที่ควร ก็ย่อมจะเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าของสังคม มีคุณธรรม มี น้ำใจและความเสียสละ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีสำนึก รับผิดชอบ และรู้จักทำงานเป็นหมู่คณะ รู้คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็น ค่านิยมขั้นพื้นฐานที่เป็นปัจจัยในการพัฒนาและสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้าและมี ความมั่นคงสงบสุข ซึ่งเป็นคุณธรรมที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติทั้งใน ปัจจุบันและในอนาคต จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่เราทุกคนจะร่วมมือร่วมใจกันส่งเสริม สนับสนุนและสืบทอดกิจการลูกเสือของชาติ

นอกจากนี้ ประดับ แก้วผลึก และคณะ (2549 : 6) ได้กล่าวว่า กระบวนการลูกเสือ เป็นกระบวนการสำคัญยิ่งในการพัฒนาเยาวชนของชาติให้เป็นคนดี มีความสามารถ มีจิตสำนึก ในความเป็นพลเมืองดีของชาติบ้านเมืองและสังคมโลกกระบวนการลูกเสือไทยเป็นพระราช มรดกอันล้ำค่า ที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว องค์พระราชบิดาแห่งการลูกเสือไทย ได้มอบไว้แก่เยาวชนของชาติ ซึ่งรัฐบาลทุกยุคทุกสมัยได้ยึดถือเป็นนโยบายสำคัญที่จะส่งเสริม ให้นักเรียนทุกระดับเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ เพราะกระบวนการลูกเสือเป็นกระบวนการที่ ตอบสนองความต้องการของเยาวชน สามารถพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ เป็น พลังสำคัญในการดูแลรักษาและพัฒนา ชาติบ้านเมืองให้เจริญมั่นคงจะเห็นได้ว่า กิจกรรม ลูกเสือ เนตรนารีเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าในการพัฒนา และเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่ดีแก่เยาวชน ให้มีความพร้อมที่จะบริการ และตอบสนองความต้องการของสังคม ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนา ประเทศให้เจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น จากพระราชบัญญัติลูกเสือ ปี พ.ศ. 2551 ได้กำหนด วัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติว่า คณะลูกเสือแห่งชาติมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือ ทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรมให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ และช่วย สร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคีและมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้ เพื่อความสงบสุข และ ความมั่นคงของประเทศชาติต่อไป (พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ.2551. 2551 : 25)

ในปี พ.ศ. 2540 กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 245 ได้ทำการก่อสร้างหอสูงเพื่อ ใช้ในกิจกรรมการฝึกอบรมของตำรวจตระเวนชายแดนที่ 245 ต่อจากนั้นได้มีลูกเสือ-เนตรนารี

ในเขตพื้นที่จังหวัดหนองคาย เข้ามาขอใช้ห้องสูงเพื่อเป็นการทดสอบกำลังใจ จากนั้นทางโรงเรียนในจังหวัดหนองคายได้ร้องขอให้ทางกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 245 ให้ทำการฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารีให้และได้ดำเนินการฝึกอบรมต่อเนื่องจนมาถึงปัจจุบัน

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรส่วนหนึ่งที่มีบทบาทในการฝึกอบรมในโครงการดังกล่าว ซึ่งต้องการเห็นการฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารี เป็นไปอย่างมีคุณภาพ ตามที่ผู้วิจัยได้กำหนดเป้าหมายไว้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะวิจัย คุณภาพในการจัดฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารี ของกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 245 จังหวัดหนองคาย ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนาคุณภาพในการจัดฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารี ของกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 245 จังหวัดหนองคายต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพในการจัดฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารี กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 245 จังหวัดหนองคาย
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพในการจัดฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารี กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 245 จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นโดย จำแนกตาม ลูกเสือ เนตรนารี อายุ ระดับการศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคุณภาพในการจัดฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารี กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 245 จังหวัดหนองคาย

สมมติฐานการวิจัย

1. คุณภาพในการจัดฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารี ของกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 245 จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารี ของกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 245 จังหวัดหนองคาย ที่เป็นลูกเสือ เนตรนารี อายุ และระดับการศึกษา มีความคิดเห็นต่อคุณภาพในการเข้าฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารี แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารี ที่กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่245 ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2555-31 มีนาคม 2555 จำนวน 3,126 คน(งานกิจกรรมค่ายฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารี กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 245. 2555 : 35)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารี ซึ่งมาจากคํานวณ โดยใช้สูตรการคํานวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามานะ (Yamane. 1973 : 727) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 355 คน

2. พื้นที่การวิจัย พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นที่เข้ารับการฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารี ในกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 245

3. ระยะเวลาในการวิจัย จะดำเนินการวิจัย ตั้งแต่ 1 กุมภาพันธ์ - 31 มีนาคม พ.ศ. 2555

4. เนื้อหาการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ได้แก่ คุณภาพในการจัดการฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารี ของกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 245 (งานกิจกรรมค่ายฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารี กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 245. 2555 : 35)

4.1 ครูฝึก/ วิทยากร

4.2 กิจกรรมการเรียนการสอน

4.3 อุปกรณ์และสื่อการสอน

4.4 สถานที่

4.5 อาหาร/โภชนาการ

5. ด้านตัวแปร

5.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variables) ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นที่เข้ารับการฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารี กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 245 ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ - 31 มีนาคม 2555

5.1.1 ลูกเสือ - เนตรนารี

5.1.2 อายุ

5.1.3 ระดับการศึกษา

5.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ คุณภาพในการจัดฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารี กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 245 จังหวัดหนองคาย ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

5.2.1 ครูฝึก/ วิทยากร

5.2.2 กิจกรรมการเรียนการสอน

5.2.3 อุปกรณ์และสื่อการสอน

5.2.4 สถานที่

5.2.5 อาหาร/โภชนาการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดคำนิยามศัพท์เฉพาะ ดังต่อไปนี้

1. ลูกเสือ หมายถึง เด็กนักเรียนชายที่เข้าทำการฝึกอบรมลูกเสือในกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 245

2. เนตรนารี หมายถึง เด็กนักเรียนหญิงที่เข้าทำการฝึกอบรมในกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 245

3. กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 245 หมายถึง หน่วยงานของตำรวจตระเวนชายแดนระดับกองร้อย ที่มีหน้าที่รับผิดชอบความมั่นคงตามแนวชายแดน ไทย-ลาวในพื้นที่จังหวัดหนองคาย มีความสามารถทำการรบได้อย่างทหาร ทำการรักษากฎหมายได้เหมือนตำรวจ และทำการพัฒนาได้อย่างข้าราชการพลเรือน กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 245 ตั้งอยู่บ้านจอมเสด็จ ตำบลหาดคำ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

4. คุณภาพในการจัดฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารี หมายถึง การกำหนดเป้าหมายในการจัดฝึกอบรม ลูกเสือ-เนตรนารีให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมโดยกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 245 จังหวัดหนองคาย ให้เกิดคุณภาพในการจัดฝึกอบรม โดยมีองค์ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

4.1 ด้านครูฝึก/วิทยากร หมายถึง ตำรวจตระเวนชายแดนที่ทำหน้าที่ครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับวิชาลูกเสือ-เนตรนารีเป็นอย่างดี มีความสามารถในการสร้างกิจกรรมจูงใจให้

ลูกเสือ-เนตรนารีสนใจในการฝึกอบรมและมีจำนวนเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารี

4.2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง ครูฝึก/วิทยากร จัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือ-เนตรนารี ให้ระเบียบวินัย มีความอดทน ซื่อสัตย์ และตรงต่อเวลา รู้จักบำเพ็ญประโยชน์ มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทุกครั้ง และสามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้เป็นอย่างดี

4.3 ด้านอุปกรณ์และสื่อการสอน หมายถึง ครูฝึก/วิทยากร ลูกเสือ-เนตรนารีใช้สื่อการสอน ได้เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอนและทักษะในการใช้สื่อการสอนเป็นอย่างดี สื่ออุปกรณ์ต่างๆ สำหรับใช้ในการกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีมีจำนวนเพียงพอ

4.4 ด้านสถานที่ หมายถึง กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 245 มีบริเวณเพียงพอ เหมาะสำหรับการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม ลูกเสือ-เนตรนารี สอดคล้องกับสภาพกิจกรรมแต่ละกิจกรรม เช่น สถานที่จัดกิจกรรมค่ายพักแรม สถานีฝึกและการผจญภัยเป็นต้น

4.5 ด้านอาหาร/โภชนาการ หมายถึง การประกอบอาหารในการประกอบเลี้ยงลูกเสือ-เนตรนารี มีคุณภาพด้าน ความสะอาด มีคุณค่าทางโภชนาการ มีรสชาติที่อร่อย มีปริมาณเพียงพอ ต่อการบริโภค ของลูกเสือ-เนตรนารีและการเข้า โรงอาหารเป็นระเบียบเรียบร้อย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปเป็นข้อมูลเพื่อปรับปรุงคุณภาพในการจัดฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารี ของกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 245 จังหวัดหนองคาย ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น